

حذف گروه فعلی در زبان کردی سنندجی: رویکردی کمینه‌گرا^۱

مژگان عثمانی^۲

دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

ارسلان گلفام^۳

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

فردوس آفاگل‌زاده سیلاخور^۴

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

عالیه کرد زعفرانلو کامبوزیا^۵

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

موضوع پژوهش حاضر حذف گروه فعلی برپایه داده‌های زبان کردی سنندجی است که در چارچوب برنامه کمینه‌گرا بررسی شده است. وجود حذف گروه فعلی در مطالعاتی که به‌تازگی در زبان فارسی صورت گرفته به چالش کشیده شده و تحلیل‌های متفاوتی برای آن ارائه شده است. این تحلیل‌ها شامل ۱- حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک؛ ۲- موضوع تهی؛ ۳- حذف گروه اسمی یا گروه حرف تعریف هستند. به دلیل قرابتی که زبان فارسی با زبان کردی دارد، بسیاری از تعمیم‌های صورت‌گرفته در حذف گروه فعلی در زبان فارسی می‌تواند قابل تسری به زبان کردی باشد. به این دلیل در نوشتار پیش رو ابتدا تحلیل‌های صورت‌گرفته در زبان فارسی مطالعه شده، سپس با بهره‌گیری از یافته‌ها، حذف در زبان کردی سنندجی بررسی شده است. در پایان براساس ملاحظات نظری و شواهد تجربی، استدلال شد که حذف گروه فعلی در زبان کردی سنندجی وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: حذف گروه فعلی، حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک، حذف گروه اسمی، موضوع تهی، کردی سنندجی.

۱- تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۲/۵

۲- پست الکترونیکی:

m.osmani62@yahoo.com

۳- پست الکترونیکی نویسنده مسئول:

golfamarsalan@gmail.com

۴- پست الکترونیکی:

aghagolz@modares.ac.ir

۵- پست الکترونیکی:

AKORD@modares.ac.ir

۱- مقدمه

حذف گروه فعلی^۶ یکی از موضوعاتی است که توجه نظریه‌پردازان و پژوهش‌گران زیادی را به‌خود جلب کرده است. حذف به‌طور کلی بر موقعیتی دلالت دارد که در آن عناصر محذوف در سطح بازنمایی نحوی حضور دارند؛ درحالی‌که صورت آن محذوف است. در زبان کردی سنندجی ساخت‌های هم‌پایه‌ای هستند که در بند دوم پس از اعمال فرایند حذف، فعل اصلی در ساخت باقی می‌ماند. جمله (۱) مؤید این مطلب است:

1) No a dwekæ daqiqan regækæ=i ni an m nalækan da-Ø,
 No a yesterday exactly way-DEF=SCL.3.SG show children give.PAST.3.SG
 m n=i dwekæ daqiqan regækæ=m ni an=m m nalækan da
 I-also yesterday exactly way-DEF=SCL.1.SG show=SCL.1.SG children give.PAST
 نوژا دیروز دقیقاً راه را به بچه‌ها نشان داد، من هم نشان دادم.

همان‌طور که مشاهده می‌شود در بند دوم ساخت هم‌پایه جمله (۱) فعل *ni an= m da* به معنی «نشان‌دادن»، پس از اعمال حذف در ساخت باقی مانده است. از آنجا که فعل در زبان کردی سنندجی دارای مشخصه تصریف قوی است، با پیروی از عثمانی (۱۳۹۴) و عثمانی (در دست چاپ) فرض بر این است که پیش از اعمال حذف گروه فعلی، فعل به بیرون از جایگاه اشتقاق در پایه آن حرکت کرده است. این در حالی است که در مطالعات اخیر شواهدی مطرح شده است که بر مبنای آن، حذف گروه فعلی در زبان فارسی در چنین ساخت‌هایی نقض شده است. لازم است گفته شود که به دلیل شباهت در ساختار جملات زبان فارسی و کردی، بسیاری از تعمیم‌های صورت‌گرفته در حذف گروه فعلی در زبان فارسی می‌تواند قابل تسری به زبان کردی باشد، به همین دلیل تحلیل‌های متفاوتی را که برای نقض گروه فعلی در زبان فارسی مطرح شده است بررسی می‌کنیم و از یافته‌های آن برای تحلیل داده‌های زبان کردی سنندجی بهره خواهیم جست. عمده‌ترین این تحلیل‌ها که پیرامون حذف گروه فعلی مطرح شده‌اند عبارت‌اند از: ۱- حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک^۷ از توسروندانی^۸ (۲۰۰۹) و شعبانی (۱۳۹۵) ۲- موضوع تهی^۹ از هوانگ^{۱۰} (۱۹۸۴) ۳- حذف گروه اسمی یا گروه حرف تعریف^{۱۱} از راسخی (۲۰۱۴). براساس رویکرد اول، آنچه در این ساخت‌ها حذف می‌شود گروه فعلی بزرگ است و

6. VP Ellipsis

7. v-stranding VP Ellipsis

8. M. Toosarvandani

9. null argument

10. J. Huang

11. DP / NP Ellipsis

فعل در هسته گروه فعلی کوچک باقی می‌ماند. براساس رویکرد دوم، موضوع درونی در چنین ساخت‌هایی تهی است و حذف رخ نداده است. رویکرد سوم نیز بر این مبنا است که در چنین ساخت‌هایی آنچه حذف می‌شود گروه فعلی نیست؛ بلکه گروه اسمی یا گروه حرف تعریف است. با وجود چنین تحلیل‌هایی، مسئله‌ای که به ذهن می‌رسد این است که چه سازه‌ای در ساخت یادشده در زبان کردی سنندجی حذف می‌شود. فرضیه هم‌سو با پرسش بالا این است که گروه فعلی کوچک در زبان کردی سنندجی حذف می‌شود که در بخش تحلیل داده‌ها درستی یا نادرستی این فرضیه بررسی خواهد شد. با توجه به اینکه تاکنون پژوهش مستقلی درخصوص حذف گروه فعلی در کردی سنندجی صورت نگرفته است، ضروری می‌نماید این مبحث بر مبنای ملاحظات نظری و شواهد تجربی بررسی شود. روش پژوهش حاضر، توصیفی - تحلیلی است. شواهد تجربی یا داده‌های زبانی که در این نوشتار ذکر شده است بر مبنای آموزه‌های نظری تحلیل می‌شوند. شیوه استدلال نحوی در چنین پژوهشی به این صورت است که داده‌های زبانی براساس مقدمات و نتیجه‌گیری‌های نحوی تحلیل می‌شوند. داده‌های مورد مطالعه در نوشتار پیش رو برگرفته از زبان کردی سورانی، گویش سنندجی است که در شهر سنندج به آن تکلم می‌شود. قضاوت درباره (غیر) دستوری بودن شواهد زبانی کردی سنندجی، بر مبنای شم زبانی یکی از نگارندگان که گویشور سنندجی است صورت گرفته است.

۲- برنامه کمینه‌گرا

همان‌طور که گفته شد پژوهش پیش رو براساس برنامه کمینه‌گرا است که صورت متأخر دستور زایشی است. پیش‌درآمد این برنامه در مقالات چامسکی^{۱۲} (۱۹۹۱، ۱۹۹۳ و ۱۹۹۵) مطرح شد. روح حاکم بر برنامه کمینه‌گرا این است که نباید هیچ فرایند اضافه‌ای در اشتقاق وجود داشته باشد. انگاره برنامه کمینه‌گرا شامل واژگان، نظام محاسباتی، سطح بازنمایی صورت آوایی و معنایی و اصول حاکم بر آن است. در این برنامه واژگان و ساخت‌های نحوی به ترتیب درون‌داد و برون‌داد محاسبات نحوی هستند که طی فرایند اشتقاق کمینه محقق می‌شوند. نظام محاسباتی عناصر واژگانی را از واژگان گزینش می‌کند و با استفاده از عملیات نحوی ادغام و حرکت ساخت‌های نحوی را می‌سازد. برون‌داد نظام محاسباتی برای تعبیر آوایی و معنایی به صورت آوایی و معنایی ارسال می‌شود.

در ادامه محدودیت‌های مطرح‌شده در برنامه کمینه‌گرا که ناظر بر پدیده حذف هستند مطرح می‌شود. در این برنامه محدودیت‌های حاکم بر حذف شامل شرط بازیابی و شرط جواز است

(البرخت^{۱۳}، ۲۰۱۰). براساس شرط بازیابی، معنای عناصر محذوف باید از طریق مرجع زبانی از بافت قابل بازیابی باشد. شرط جواز نیز بیان‌گر این مطلب است که شرط بازیابی به‌تنهایی کافی نیست و بافت نحوی نیز در امکان وقوع حذف مؤثر است؛ بنابراین براساس شرط جواز قاعده حذف تنها در بافت‌های خاصی رخ می‌دهد و از زبانی به زبان دیگر متفاوت است؛ همچنین در این پژوهش با پیروی از هنکمر و ساگ^{۱۴} (۱۹۷۶)، جانسون^{۱۵} (۱۹۹۶ و ۲۰۰۱)؛ لزنیک^{۱۶} (۱۹۹۹)، مرچنت^{۱۷} (۲۰۰۱)، راس^{۱۸} (۱۹۶۹)، ساگ (۱۹۸۰)، هنکمر و ساگ (۱۹۸۴)، تومیوکا^{۱۹} (۱۹۹۹ و ۲۰۰۱)، کرنبروک^{۲۰} (۲۰۱۰) و کریمی و آزموده (۱۳۹۱ و ۱۳۹۴) بر این باوریم که عناصر محذوف در سطح بازنمایی نحوی دارای ساخت نحوی هستند و حذف در صورت آوایی رخ می‌دهد.

کریمی و آزموده (۱۳۹۱ و ۱۳۹۴) فرایند حذف گروه فعلی را نیز در چارچوب برنامه کمینه‌گرا در زبان فارسی را بررسی کرده‌اند. به‌گفته آن‌ها سه مسئله ساختاری، همانندی و تجویز در بررسی فرایند حذف اهمیت دارد. به‌باور آن‌ها در جایگاه حذف، ساختی نحوی وجود دارد که صورت آوایی آن بازنمون ندارد. منظور از همانندی این است که روابط بین عناصر حذف‌شده و گروه مرجع به‌لحاظ نحوی، معنایی یا هر دو دیدگاه به چه میزان همانند هم هستند. منظور از تجویز نیز شناسایی ساخت‌های مجاز به حذف است؛ بنابراین آن‌ها در این مقاله به بررسی بافت نحوی و شرایط حذف گروه فعلی پرداخته‌اند. ایشان به حضور ساخت نحوی برابر غیر محذوف در جایگاه حذف معتقدند. به‌باور آن‌ها بین جایگاه حذف و مرجع آن، وجود همانندی ساختاری و نه معنایی شرط ضروری است. ایشان در تأیید ادعای خود درباره همانندی نحوی در فرایند حذف دو استدلال توزیع ناهمگن جهت در حذف‌های بزرگ و رفتار استثنائی فعل کمکی *be* را مطرح می‌کنند. نکته دیگری که متذکر می‌شوند این است که تجویز ساختاری حذف گروه فعلی به‌منظور بازیابی مشخصه حذف (E) است که این مشخصه با اولین هسته نقشی حاکم بر گروه فعلی به‌طور مستقیم تجویز می‌شود. پس از ارائه تصویری کلی از چارچوب نظری مطرح در این بخش، در ادامه به بررسی رویکردهای مختلف به حذف گروه فعلی در زبان فارسی پرداخته می‌شود.

13. L. Aelbrecht

14. J. Hankamer & I. A. Sag

15. K. Johnson

16. H. Lasnik

17. J. Merchant

18. J. R. Ross

19. S. Tomioka

20. J. Craenenbroeck

۳- رویکردهای مختلف به حذف گروه فعلی

در مطالعاتی که به تازگی صورت گرفته است، قائل شدن به حذف گروه فعلی در زبان فارسی به چالش کشیده شده و تحلیل‌های متفاوتی از جمله: ۱- حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک؛ ۲- موضوع تهی و ۳- حذف گروه اسمی یا گروه حرف تعریف مطرح شده است که در ادامه به بررسی و نقد این تحلیل‌ها پرداخته می‌شود.

۳-۱- حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک

توسروندانی (۲۰۰۹) و شعبانی (۱۳۹۵) با بررسی محمول مرکب در زبان فارسی ادعا می‌کنند که در این زبان، حذف گروه فعلی کوچک وجود ندارد و قائل به حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک هستند. شعبانی (۱۳۹۵) به بررسی حذف در متمم‌بندی فعل‌های وجهی و اصلی پرداخته و بر این باور است که در زبان فارسی حذف گروه فعلی در این ساخت‌ها وجود ندارد و آن‌ها را حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک قلمداد می‌کند. دیدگاه وی در مورد ساخت‌های هم‌پایه‌ای که در هم‌پایه دوم فعل باقی می‌ماند نیز این است که این ساخت‌ها حذف گروه فعلی به‌شمار نمی‌آیند زیرا محمول اصلی جمله در آن حذف نشده است. به‌باور توسروندانی (۲۰۰۹) در ساخت محمول مرکب با پدیده‌ای به‌نام حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک روبه‌رو هستیم که در آن گروه فعلی بزرگ حذف شده و فعل کوچک در هسته گروه فعلی کوچک باقی مانده است:

2) Sohrab pirahana-ro outu na-zad, vali Rostam [pirahana-ro out] zad.^{۲۱}

Sohrab shirt.PL-OBJ iron NEG-HIT.PAST.3SG but Rostam shirt.PL-OBJ iron-HIT.PAST.3SG
Sohrab didn't iron the shirts, but Rostam did.

(Toosarvandani, 2009: 61)

استدلال وی مبنی بر حضور فعل در هسته گروه فعلی کوچک براساس دیدگاه فولی^{۲۲} و دیگران (۲۰۰۵) است. فولی و همکاران (۲۰۰۵) بر این باورند که قسمت فعلی در افعال مرکب همان تظاهر هسته گروه فعلی کوچک است؛ بنابراین در جمله (۲) با توجه به اینکه جزء غیر فعلی محمول مرکب و مفعول حذف شده است، پس می‌توان گفت که فعل سبک در هسته گروه فعلی کوچک باقی مانده است.

توسروندانی (۲۰۰۹) در تأیید ادعای خود مبنی بر اینکه در زبان فارسی فعل در هسته گروه فعلی

۲۱- آوانگاری، گلاس‌ها و ترجمه مثال‌هایی که از دیگران نقل شده است، مطابق با مقاله اصلی است.

کوچک است و به هسته گروه زمان حرکت نمی‌کند، از آزمون قید دوباره در این ساخت بهره می‌جوید. وی به نقل از جانسون (۲۰۰۸: ۲۴) از قید دوباره برای نشان دادن اندازه سازه‌ای که حذف می‌شود استفاده می‌کند. به این شکل که قید دوباره را دارای دو خوانش قلمداد می‌کند که خوانش‌های متفاوت به دلیل جایگاه ساختاری متفاوت این قید در ساخت است. قید دوباره در خوانش اول تکراری^{۲۳} است که به وقوع کل رخداد قبلی اشاره دارد و در نمودار به گروه فعلی بزرگ متصل شده است. این قید در خوانش دوم ترمیمی^{۲۴} است که به وقوع قسمت نتیجه رخداد قبلی اشاره دارد و در نمودار به گروه فعلی کوچک متصل شده است؛ بنابراین اگر گروه فعلی کوچک حذف شود، نمی‌توان خوانش دوم را برداشت کرد؛ زیرا قید به گروه فعلی بزرگ متصل شده و در دامنه حذف قرار می‌گیرد. در زبان انگلیسی جملاتی که حذف گروه فعلی کوچک در آن‌ها رخ داده است، تنها می‌توانند خوانش اول از قید دوباره را داشته باشند؛ زیرا کل گروه فعلی کوچک حذف می‌شود. این در حالی است که در زبان فارسی می‌توانیم هر دو خوانش را داشته باشیم:

- 3) a. dishab ashpazxuna-ro pak kardam. emshab-am
 Last.night kitchen-OBJ clean DO.PAST.1SG tonight-also
 mixam dobare [_{VP}{_{AP} ashpazxuna-ro pak} bo-konam].
 WANT.PRES.1SG again kitchen-OBJ clean SUBJ-DO.1.SG
 Last night, I cleaned the kitchen. Tonight, I will clean it again.

(Toosarvandani, 2009: 76)

- b. dishab ashpazxune pak bud. Leyla omad kasif-esh kard.
 Last night kitchen clean was Leila come.PAST.3.SG dirty-i DO.PAST.3.SG
 Kasi na-raft pak-esh bo-kone. emshab mixam
 nobody NEG-go.PAST.3.SG clean-it SUBJ-DO.3.SG tonight want.PRES.1.SG
 [_{VP}dobare {_{AP}ashpazxuna-ro pak} bo-konam].
 Again kitchen-OBJ clean SUBJ-DO.3.SG.
 Last night, the kitchen was clean. Leila came and dirtied it. Nobody went to clean it.
 Tonight, I will clean it again.

(Toosarvandani, 2009: 77)

به گفته وی در جمله (۳ a) قید دوباره به گروه فعلی کوچک متصل شده و دارای خوانش تکراری است و در جمله (۳ b) قید دوباره به گروه فعلی بزرگ متصل شده و دارای خوانش ترمیمی است. از آنجا که در زبان فارسی دو خوانش تکراری و ترمیمی را می‌توان برداشت کرد، می‌توان نتیجه گرفت آنچه در زبان فارسی حذف می‌شود، گروه فعلی بزرگ است.

23. repetitive

24. restitutive

۳-۲- موضوع تهی

تحلیل دیگری که می‌توان برای ساخت‌هایی که پس از اعمال حذف فعل در ساخت باقی می‌مانند ارائه داد، تهی‌بودن موضوع درونی یا مفعول است که هوانگ (۱۹۸۴) آن را مطرح کرده است. به‌باور وی دلیل اینکه در بند دوّم در ساخت‌های هم‌پایه فعل در ساخت باقی می‌ماند این است که در بعضی از زبان‌های جهان، ممکن است موضوع‌های فعل تهی باشند. توسروندانی (۲۰۰۹) برای نپذیرفتن چنین ادّعایی در زبان فارسی سه استدلال مطرح می‌کند. شاهد نخست وی این است که در جمله (۴) مفعول به‌همراه جزء غیر فعلی محمول مرکّب صفت حذف شده است، این در حالی است که صفت نمی‌تواند تهی باشد:

- 4) Rostam piran-esh-o xosk kard, vali Sohrab [~~AP~~]piran-esh-o xosk]nakard.
 Rostam shirt-his-OBJ dry DO.PAST.3.SG but Sohrab shirt-his-OBJ dry NEG-DO.PAST.3.SG
 Rostam dried his shirt, but Sohrab didn't.
 (Toosarvandani, 2009: 69)

همان‌طور که گفته شد در مثال (۴) از آنجا که جزء غیر فعلی محمول مرکّب صفت خشک، به‌همراه مفعول پیراهن حذف شده است، بیان‌گر آن است که با پدیده موضوع تهی مواجه نیستیم. استدلال دیگری که وی مطرح می‌کند این است که موضوع تهی ممکن است دو تعبیر به‌صورت خوانش دقیق^{۲۵} و خوانش نادقیق^{۲۶} داشته باشد. درحالی که حذف تنها یک تعبیر دارد که آن تعبیر، برابر مرجع آن است. وی مثال (۵) را به‌منزله شاهد این گفته مطرح می‌کند:

- 5) Rostam pirahana-ro out mizane. Man pro out nemizanam.
 Rostam shirt.PL-OBJ iron HIT.PRES.3.SG I iron NEG-HIT.PRES.1.SG
 Rostam will iron the shirts. I won't iron them.
 Rostam will iron the shirts. I won't iron anything.
 (Toosarvandani, 2009: 70)

به‌گفته‌ی وی در مثال (۵) عنصر حذف‌شده ممکن است به پیراهن‌هایی که در بند اول ذکر شده و یا به هر لباس دیگری اشاره داشته باشد. این در حالی است که در جمله (۶) که در آن حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک رخ داده است، قسمت حذف‌شده تنها می‌تواند به مرجع خود در بند قبلی اشاره داشته باشد که در جمله (۶) ذکر می‌کند:

- 6) Sohrab pirahana-ro out mizane, vali Rostam [~~pirahana-ro out~~] nemizane.
 Sohrab shirt.PL-OBJ iron HIT.PRES.3.SG but Rostam shirt.PL-OBJ iron NEG-HIT.PRES.3.SG

25. strict

26. sloppy

Sohrab will iron the shirts but Rostam won't iron the shirts.

(Toosarvandani, 2009: 70)

تنها خوانشی که از جمله (۶) برداشت می‌شود اشاره به پیراهن‌هایی است که در بند قبلی ذکر شده است. سومین استدلال وی این است که موضوع تهی مرجع غیر زبانی^{۲۷} دارد در حالی که حذف گروه فعلی فقط مرجع زبانی^{۲۸} دارد که در مثال (۷) مشاهده می‌شود:

7) [child picks up a broom to sweep the carpet].

mother:

a. Motma en bash xub farsh ro jaru bezani.

Sure be well carpet-OBJ broom SUB-HIT.2.SG

Be sure to sweep the carpet well.

b. #Motma en bash xub [_{NP} farshrojaru] bezani.

Sure be well carpet-OBJ broom SUB-HIT.2.SG

Be sure to sweep the carpet well.

(Toosarvandani, 2009: 67)

در جمله (۷ b) در صورتی که فرش که مرجع آن در بافت ذکر شده است، حذف شود؛ جمله خوش ساخت نیست؛ بنابراین، وی با ارائه استدلال‌هایی، تهی بودن موضوع را در ساخت‌های یادشده در زبان فارسی نپذیرفته و همچنان قائل به حذف گروه فعلی است.

۳-۳- حذف گروه اسمی یا حذف گروه حرف تعریف

به‌باور راسخی (۲۰۱۴) دو نوع حذف در زبان فارسی وجود دارد: حذف گروه فعلی و حذف گروه حرف تعریف. در جملات دارای محمول مرکب، حذف گروه فعلی و در جملات دارای فعل ساده، حذف گروه حرف تعریف معین رخ می‌دهد. راسخی (۲۰۱۴) نخست با اشاره به تحلیل توسروندانی (۲۰۰۹) شواهدی ارائه می‌کند که در آن‌ها در صورتی که فعل ساده در ساخت حضور داشته باشد، آنچه رخ می‌دهد حذف گروه اسمی است. راسخی (۲۰۱۴) در حمایت از ادعای خود سه استدلال خروج^{۲۹}، قیدها و محدودیت حذف مفعول را مطرح می‌کند.

استدلال اول راسخی (۲۰۱۴) خروج است که براساس آن در صورتی که یکی از موضوع‌های درونی فعل در بند دوم باقی مانده باشد، نمی‌توان گفت که با پدیده حذف گروه فعلی روبه‌رو هستیم. وی به حرکت موضوع درونی به بیرون گروه فعلی قائل نیست. ایشان با تکیه بر جمله (۸) که در آن تنها یکی

27. non-linguistic antecedent

28. linguistic antecedent

29. extraction

از موضوع‌های درونی فعل حذف شده است بر این باور است که در صورتی که حذف گروه فعلی رخ داده باشد، باید تمام موضوع‌های درونی حذف می‌شود:

- 8) a. az in ke Ali ketab-ro be Maryam dad ta job=na-kard-am
From this that Ali book-ACC to Maryam gave.3.SG surprise=Neg-did-1.SG
that Ali gave the book to Maryam didn't surprise me.
b. vali az in ke ~~ketab-ro~~ be hasan nadad ta job = kard-am
but from this that book-ACC to Hasan NEG-gave.3.SG surprise = did-1.SG
but that he didn't give (the book) to Hasan surprised me.

(Rasekhi, 2014: 6-7)

در جمله (a) مفعول صریح ketab حذف شده اما مفعول غیر صریح be hasan حذف نشده است؛ بنابراین به گفته وی چون یکی از موضوعات فعل در ساخت وجود ندارد، نمی‌توان گفت که حذف گروه فعلی رخ داده است و با حذف گروه اسمی مواجه هستیم.

استدلال دوم راسخی (۲۰۱۴) برای نقض حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک، قیدها است. وی ابتدا با اشاره به مثال‌های دارای حذف در بند دوم ساخت هم‌پایه در زبان انگلیسی می‌گوید که در چنین ساخت‌هایی قید حذف شده، در بند دوم بازیابی می‌شود. این در حالی است که در ساخت‌های متناظر آن در زبان فارسی، نمی‌توان قید را بازیابی کرد، پس می‌توان نتیجه گرفت که در چنین ساخت‌هایی حذف رخ نداده است. وی در تأیید ادعای خود جمله (۹) را که در آن قید بادقت در بند دوم قابل بازیابی نیست، مطرح می‌کند:

- 9) a. az in ke Ali ketab-ro ba deqqat khund ta jobna-kard-am.
From this that Ali book-ACC with care read.3.SG surpriseNEG-did-1.SG
that Ali read the book carefully didn't surprise me.
b. vali az in ke Maryam ~~ketab-ro~~ na-khund ta job kard-am.
But from this that Maryam book-ACC NEG-read.3.SG surprise did-1.SG
But that Maryam didn't tread (the book) surprise me.

(Rasekhi, 2014: 9)

به نظر وی در جمله (۹) به این دلیل که در زبان فارسی در بند دوم نمی‌توان قید بادقت را بازیابی کرد، پس گروه فعلی حذف نشده است؛ بنابراین می‌توان گفت که در چنین ساخت‌هایی حذف گروه اسمی رخ داده است.

استدلال سوم راسخی (۲۰۱۴) محدودیتی است که در حذف مفعول وجود دارد. به گفته وی در زبان فارسی تنها مفعول معرفه می‌تواند حذف شود. وی برای اثبات گفته خود از جملات (۱۰) و (۱۱) بهره می‌جوید:

- 10) a. Az inke Ali dokhtareshro be park bord tajob nakardam.
From this that Ali daughter-POSS-ACC to park took.3.SG surprise NEG-did-1.SG
that Ali took his daughter to the park didn't surprise me.
- b. vali az inke Maryam [dokhtareshro] be park nabordtajobkardam.
But from this that Maryam daughter-POSS-ACC to park NEG-took.3.SG surprisedid-1.SG
But that Maryam didn't take (her daughter) to the park surprised me.
- 11) a. Az inke Ali ye dokhtarro be park bord tajob nakardam,
From this that Ali a girl to park took.3.SG surprise NEG-did-1.SG
the fact that Ali took a girl to the park didn't surprise me.
- b.* vali azm inke Maryam [ye dokhtar]ro be park nabordtajobkardam.
But from this that Maryam a-girl to park NEG-took.3.SG surprisedid-1.SG
But the fact that Maryam didn't take (a girl) to the park surprised me.
- (Rasekhi, 2014: 9)

همان‌طور که مشاهده می‌شود در جمله (۱۰) گروه اسمی معرفه *dokhtaresh ro* حذف شده است و جمله دستوری است؛ اما در جمله (۱۱) گروه اسمی نکره *ye dokhtar ro* حذف شده است و جمله غیر دستوری است. راسخی (۲۰۱۴) با تکیه بر اینکه در زبان فارسی فقط مفعول معرفه حذف می‌شود، قائل به حذف گروه اسمی یا گروه حرف تعریف است. به‌باور وی چنانچه محدودیتی در معرفه یا نکره‌بودن گروه اسمی وجود داشته باشد، آنچه در ساخت حذف می‌شود حذف گروه اسمی است. وی این‌گونه استدلال می‌کند که هنگامی که گروه فعلی حذف می‌شود، نباید در حذف معرفه یا نکره‌بودن تمایزی باشد؛ بنابراین، وی نتیجه می‌گیرد که حذف گروه فعلی تحلیل مناسبی برای جمله‌های دارای فعل ساده نیست. به‌نظر نگارندگان به‌طور قطع نمی‌توان گفت که جمله (b ۱۱) غیر دستوری است؛ افزون بر این، استدلال مطرح‌شده ضعیف است و نمی‌توان بر اساس این به نتیجه بیان‌شده رسید.

۴- بررسی حذف گروه فعلی در زبان کردی سنندجی

در این قسمت با بهره‌جستن از یافته‌های بخش پیشین، حذف گروه فعلی در زبان کردی سنندجی بررسی می‌شود.

۴-۱- بررسی حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک در زبان کردی سنندجی

همان‌طور که گفته شد یکی از تحلیل‌هایی که برای ساخت‌های هم‌پایه‌ای که در بند دوم آن‌ها پس از اعمال فرایند حذف، فعل در ساخت باقی می‌ماند، حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک از توسروندانی (۲۰۰۹) و شعبانی (۱۳۹۵) است. ایشان ادعا می‌کنند که در زبان فارسی حذف گروه فعلی کوچک وجود ندارد، در چنین ساخت‌هایی گروه فعلی بزرگ حذف شده و فعل کوچک در هسته گروه

فعلی کوچک باقی مانده است. درخصوص قائل شدن به این نوع حذف در زبان کردی سنندجی به تحلیلی که شفیع ایلخچی (۲۰۱۶) درباره دیدگاه توسروندانی مطرح کرده است، پرداخته می‌شود. به گفته وی ایرادی که دیدگاه توسروندانی دارد این است قادر به تبیین جمله (۱۲) نیست:

12) Ali ham [mashin-esh ro — be Sohrab] [NVneshun] dad.

Ali also car-GEN.3.SG-ACC to Soharab show give. PAST.3.SG
(lit.) Ali also showed [his car to sohrab] .

(Shafiei ILkhechy, 2016: 22)

شفیع ایلخچی (۲۰۱۶) با پیروی از مگردومیان^{۳۰} (۲۰۰۱ و ۲۰۱۲) در تحلیل جمله (۱۲) اذعان می‌دارد که در این ساخت، جزء غیر فعلی محمول مرکب به همراه فعل سبک، سازه‌ای به نام گروه محمول مرکب^{۳۱} تشکیل داده‌اند که در این صورت جایگاه فعل سبک نمی‌تواند در هسته گروه فعلی کوچک باشد. در زبان کردی سنندجی نیز در صورتی که جزء غیر فعلی محمول مرکب حذف نشود، جمله دستوری خواهد بود. جمله (۱۳) مؤید این ادعا است و می‌توان گفت که در این صورت نمی‌توان به حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک قائل بود:

13) Ka wan ma in-æka=e ba No a ni an da-Ø, m n=i

Ka wan car-DEF=SCL.3.SG to Noža show give.PAST.3.SG, I-also

ma ik-~~sk~~=m ba-No-a ni an=m da-Ø.

car-DEF=SCL.1.SG to No-a show=SCL.1.SG give.PAST.3.SG

کژوان ماشین رو به نوژا نشان داد، من هم نشان دادم.

با قائل بودن به تشکیل گروه محمول مرکب بر مبنای دیدگاه مگردومیان (۲۰۰۱ و ۲۰۱۲) نمی‌توان گفت که جزء فعلی در هسته گروه فعلی کوچک باقی مانده است؛ بنابراین، نمی‌توان به حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک در زبان کردی و فارسی قائل بود. در تأیید این ادعا در بخش‌های بعدی با استفاده از حذف در ساخت‌های هم‌پایه نشان داده می‌شود که ساختی که در زبان کردی حذف می‌شود بزرگ‌تر از گروه فعلی بزرگ است.

۴-۲- بررسی موضوع تهی در زبان کردی سنندجی

استدلال دوم توسروندانی (۲۰۰۹) در نقض موضوع تهی بودن مفعول در زبان فارسی این است که موضوع تهی ممکن است دو تعبیر به صورت خوانش دقیق و خوانش نادقیق داشته باشد در حالی که حذف تنها یک تعبیر دارد که آن تعبیر، برابر مرجع آن است. به باور نگارنده گان خوانش دقیق و نادقیق،

30. K. Megerdooomian

31. complex-verb phrase

آزمون قابل قبولی برای نقض موضوع تهی بودن در یک زبان نیست. استدلال سوم وی این است که موضوع تهی مرجع غیر زبانی دارد؛ درحالی که حذف گروه فعلی تنها مرجع زبانی دارد. نکته قابل ذکر این است که امکان دارد گاهی اوقات حذف نیز دارای مرجع غیر زبانی باشد. در جمله زیر که حذف صورت گرفته است، هیچ مرجع زبانی‌ای پیش از آن ذکر نشده است:

14) A (context): I want to open the door

B: Don't ~~open the door~~

بنابراین در این بخش سعی بر آن است که از آزمون‌های دیگر که مطابق با ساخت زبان کردی سندجی باشد در تحلیل داده‌های خود در نقض موضوع تهی بودن این زبان بهره جوییم.

در ادامه ابتدا دیدگاه گلدبرگ^{۳۲} (۲۰۰۵) درباره ملاک‌های تشخیص حذف از موضوع تهی مرور می‌شود؛ سپس هم‌سو با وی داده‌های زبان کردی سندجی تحلیل می‌گردد. گلدبرگ (۲۰۰۵) با بررسی تعدادی از زبان‌های دارای ارتقا فعل اصلی از جمله عبری، ایرلندی و سواحیلی نشان می‌دهد حذفی که در داده‌های این زبان‌ها رخ می‌دهد، از نوع حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک است. وی سه مرحله برای بازشناختن موضوع تهی از حذف پیشنهاد می‌کند و می‌گوید اولین گام این است که مشخص کنیم آیا امکان عدم حضور موضوع درونی در یک زبان وجود دارد یا خیر؟ سپس باید محدودیت‌های حذف آن موضوع از جمله جاننداری / غیر جاننداری و معین / نامعین را شناسایی کرده و در پایان جمله‌ای بسازیم که در آن موضوع درونی را حذف کنیم.

با توجه به اینکه واژه‌بست‌ها در زبان کردی سندجی جزء جدایی‌ناپذیر ساختار جملات هستند، به‌منظور بررسی امکان عدم حضور موضوع درونی در زبان کردی سندجی در این بخش سعی بر آن است تا با کمک واژه‌بست‌ها به پرسش مطرح‌شده پاسخ داده شود. در زبان کردی سندجی دو دسته ضمائر متصل وجود دارد: واژه‌بست‌های عاملی و وندهای مطابقه. واژه‌بست‌های عاملی ممکن است در ارجاع متقابل با فاعل یا مفعول باشند که در نوشتار پیش رو از آن‌ها به‌ترتیب با عنوان واژه‌بست‌های فاعلی و واژه‌بست‌های مفعولی یاد شده است. اسپنسر و لویس^{۳۳} (۲۰۱۲) این دو دسته از ضمائر را از هم متمایز کرده و بر این باورند که واژه‌بست‌های ضمیری مفعولی، نقش مفعول فعل را مانند ضمائر ایفا می‌کنند. درحالی که نقش وندهای مطابقه بیان رابطه نحوی میان فعل و گروه اسمی است. واژه‌بست‌های فاعلی برای مضاعف‌سازی فاعل در زمان گذشته به‌کار می‌روند؛ درحالی‌که واژه‌بست‌های مفعولی در

32. L. Goldberg

33. A. Spencer & A. R. Luis

زمان حال و گذشته برای اشاره به مفعول صریح یا مفعول غیر صریح به کار می‌روند؛ بنابراین در یک جمله به‌طور هم‌زمان هم فاعل و هم واژه‌بست فاعلی می‌تواند حضور داشته باشد. جمله (۱۵) مؤید این نکته است که در آن هم‌زمان هم فاعل *M n* و هم واژه‌بست فاعلی *m* حضور دارند. در حالی که نمی‌توان به‌طور هم‌زمان هم گروه اسمی مفعول *zærf-æk-an* و هم واژه‌بست مفعولی *yan* در ارجاع متقابل با آن حضور داشته باشد. چنین ساختی منجر به جمله غیر دستوری می‌شود. جمله‌های (۱۶) و (۱۷) این گفته را تأیید می‌کنند:

15) *M n zærf-æk-an= m ord-Ø*
I dish-DEF-PL=SCL.1.SG wash.PAST.3.SG

من ظرف‌ها را شستم.

16) *ord=yan- m*
wash.PAST.3.SG=OCL.3.PL=SLC.1.SG

من آن‌ها را شستم.

17) **M n zærf-æk-an ord=yan- m*
I dish-DEF-PL wash.PAST.3.SG=OCL.3.PL=SLC.1.SG

من ظرف‌ها را شستم.

بنابراین می‌توان به این تعمیم کلی دست یافت که واژه‌بست‌های ضمیری مفعولی در زبان کردی سنندجی در توزیع تکمیلی با مفعول هستند؛ همچنین موضوع درونی فعل تنها در صورتی می‌تواند در جمله نباشد که حتماً به جای آن یک واژه‌بست ضمیری مفعول بیاید و در غیر این صورت جمله غیر دستوری می‌شود:

18) * *ord - m*
wash.PAST.3.SG=SLC.1.SG

من ظرف‌ها را شستم.

در صورتی که مفعول و واژه‌بست در جمله بالا حضور نداشته باشد، معنی *من ظرف‌ها را شستم* از آن برآشت نمی‌شود؛ بدین ترتیب، به نظر می‌رسد که زبان کردی سنندجی یک زبان موضوع تهی نیست، چراکه در هر حال مفعول نمی‌تواند در جمله حذف شود مگر اینکه واژه‌بست مفعولی در جمله ذکر شود. گام بعدی در بازشناسی موضوع تهی از حذف این است که محدودیت‌هایی را در ساخت جملات یک زبان بیابیم که براساس آن موضوعی در یک جمله که قابل حذف شدن نباشد را بیابیم و جمله‌ای بسازیم که در آن همان موضوع که محدودیت تهی شدن دارد را حذف کنیم. در صورتی که ساخت حاصل دستوری باشد، می‌توان گفت که با پدیده حذف روبه‌رو هستیم. در اینجا می‌توان از ساختار

افعال دومفعولی که ذکر هردو مفعول در ساخت ضروری است به‌مثابه محدودیتی که در حذف مفعول وجود دارد، بهره جست. شهبواری (۲۰۱۶) انواع افعال دومفعولی در زبان فارسی را بررسی کرده است. وی افعال متعدی را به‌لحاظ ضرورت حضور مفعول در پیوستاری قرار می‌دهد و در این میان، به افعالی همچون *دادن*، *فرستادن*، *رساندن*، *سپردن*، *گرفتن*، *شناساندن* و *شورانیدن* با عنوان *دومفعولی‌های کامل*^{۳۴} اشاره می‌کند و حضور هردو مفعول را در ساختار جملاتی که دارای چنین افعالی باشند ضروری می‌داند و در صورتی که یکی از این مفعول‌ها در جمله حذف شود، جمله غیر دستوری می‌شود. در زبان کردی سنندجی نیز، مفعول غیر صریح در این جملات ضروری است و حذف آن‌ها جملات غیر دستوری تولید می‌کند. جمله (۱۹ b) مؤید این ادعا است:

19) a. No a k tew-ækæ=i da-Ø bæ Sirwan
 No a book-DEF=SCL.3.SG give.PAST.3.SG to Sirwan
 نوژا کتاب رو به سیروان داد.

b. *No a k tew-ækæ=i da-Ø
 No a book-DEF=SCL.3.SG give.PAST.3.SG
 نوژا کتاب رو داد.

بنابراین محدودیتی که در این ساخت هست این است که نمی‌توان یکی از مفعول‌های افعال دومفعولی را حذف کرد. هم‌سو با گلدبرگ (۲۰۰۵) در گام سومّ بازشناختن موضوع تهی از حذف، جمله‌ای می‌سازیم که در آن موضوع دارای محدودیت حذف‌شدن را حذف می‌کنیم:

20) No a k tew-ækæ=i da-Ø bæ Sirwan, m n=i da=m
 No a book-DEF=SCL.3.SG give.PAST.3.SG to Sirwan, I=also give.PAST.3.SG =SCL.1.SG
 نوژا کتاب رو به سیروان داد، من هم دادم.

با توجه به اینکه در جمله بالا مفعول غیر صریح که محدودیت تهی‌شدن را دارد حذف شده است و جمله دستوری است، این‌گونه استدلال می‌شود که حذف صورت گرفته است؛ بنابراین با پیروی از گلدبرگ (۲۰۰۵) استدلال می‌شود که در زبان کردی سنندجی به حذف گروه فعلی و نه موضوع تهی قائل هستیم.

۳-۴- بررسی حذف گروه اسمی در زبان کردی سنندجی

در این بخش از دیدگاه شفیع ایلخچی (۲۰۱۵) که به نقض حذف گروه اسمی در زبان فارسی پرداخته بهره می‌جویم. به‌گفته‌ی وی چنانچه ساختی باشد که در آن افزون بر مفعول صریح و مفعول غیر

صریح، جزء غیر فعلی محمول مرکب نیز حذف شود، می‌توان نتیجه گرفت گروه فعلی حذف شده است. در واقع چنین ساختی نشان می‌دهد سازه‌ای بزرگ‌تر از گروه اسمی حذف شده است، پس می‌توان گفت که گروه فعلی و نه گروه اسمی حذف شده است. در جمله (۲۱) افزون بر مفعول صریح *ræfeq-æk-an-i* به معنی *دوستانتش* و مفعول غیر صریح *bo memeani* به معنی *به مهمانی*، جزء غیر فعلی محمول مرکب *da wækt* به معنی *دعوت* نیز حذف شده است:

- 21) *ila ræfeq-æk-an-i bo memeani da wækt æ-kat, wæle m n*
ila friend-DEF-PL-3.SG.GEN to party invitation IMPERF-do.PRES.3.SG, but I
Ræfeq-æk-an-m bo-memeani da wækt na-k-æm.
friend-DEF-PL-1.SG.GEN to party invitation NEG-do.PRES.1.SG
 ژیلا دوستانتش را به مهمانی دعوت می‌کند، ولی من دوستانم را به مهمانی دعوت نمی‌کنم.

همان‌طور که مشاهده شد در جمله (۲۱) افزون بر مفعول صریح و مفعول غیر صریح، جزء غیر فعلی محمول مرکب نیز حذف شده است؛ بنابراین با پیروی از شفیع‌ایلیخچی (۲۰۱۶) چنین ساختی نشان می‌دهد سازه‌ای بزرگ‌تر از گروه اسمی حذف شده است.

۵- حذف گروه فعلی کوچک در زبان کردی سنندجی

در بخش‌های قبلی با ارائه شواهدی از زبان کردی سنندجی تحلیل‌های حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک، موضوع تهی و حذف گروه اسمی در زبان کردی سنندجی رد شد. در این بخش تلاش می‌شود با مطرح کردن استدلالی حذف گروه فعلی کوچک در زبان کردی سنندجی نشان داده شود. پیش‌بینی می‌شود که در صورتی که در بند دوم ساخت هم‌پایه، سازه بزرگ‌تری از گروه فعلی بزرگ حذف شود، می‌توان استدلال کرد که آنچه در زبان کردی سنندجی حذف می‌شود گروه فعلی کوچک است. در واقع چنانچه در بند دوم جملات هم‌پایه مفعول صریح، مفعول غیر صریح، جزء غیر فعلی محمول مرکب به همراه قید حذف شود، می‌توان گفت که سازه‌ای بزرگ‌تر از گروه فعلی بزرگ حذف شده است:

- 22) *No a dwekæ daqiqan regækæ=e ni an m nalækan da-Ø,*
No a yesterday exactly way-DEF=SCL.3.SG show children give.PAST.3.SG
m n=i dwekæ daqiqan reg-ækæ=m bæ m nalækan ni an=m da / da=m
I=also yesterday exactly way-DEF=SCL.1.SG show children give.PAST=SCL.1.SG
 نوژا دیروز دقیقاً راه را به بچه‌ها نشان داد، من هم دادم.

همان‌طور که مشاهده می‌شود در جمله (۲۲) مفعول صریح *regækæ* به معنی *راه*، مفعول غیر صریح *m nalækan* به معنی *بچه‌ها*، جزء غیر فعلی محمول مرکب *ni an* به معنی *نشان* و قید *dwekæ* به معنی

دیروز و قید *daqiqan* به معنی دقیقاً همگی مشمول حذف واقع می‌شوند. در زیر، مثال دیگری که در آن مفعول صریح، مفعول غیر صریح، جزء غیر فعلی محمول مرکب به همراه قید حذف شده است را شاهد آورده‌ایم:

23) *ila imro ræfeq-æk-an-i bo memeani da wɔt ækat,*
ila today friend-DEF-PL-3.SG.GEN to party invitation IMPERF-do.PRES.3.SG,
 No ai= imro ~~*Ræfeq-æk-an-*~~ ~~*bo memeani da wɔt*~~ *akæ / akæ.*
 No ai =also today ~~*friend-DEF-PL-1.SG.GEN to party invitation*~~ invitation IMPERF- do.PRES.3.SG.

ژیلا امروز دوستانش را به مهمانی دعوت می‌کند، نوژا هم امروز دوستانش را به مهمانی دعوت می‌کند.

با قائل شدن به این امر که قید زمان دیروز در جمله (۲۲) و /امروز در جمله (۲۳) به فرافکن پیشینه گروه فعلی کوچک متصل شده است، می‌توان گفت که با حذف مفعول صریح، مفعول غیر صریح، جزء غیر فعلی محمول مرکب به همراه قید فرضیه حذف گروه فعلی کوچک در زبان کردی سنندجی تأیید می‌شود؛ زیرا عناصر چنین ساختی در گستره وسیع‌تری از گروه فعلی بزرگ قرار دارند. بر اساس این می‌توان نتیجه گرفت که آنچه در زبان کردی سنندجی حذف شده است، بزرگ‌تر از گروه اسمی و گروه فعلی بزرگ است؛ به دیگر سخن در این ساخت‌ها با حذف گروه فعلی کوچک روبه‌رو هستیم.

۶- نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر به بررسی ساخت‌های هم‌پایه‌ای پرداخته شد که پس از اعمال حذف در بند دوم آن‌ها، فعل در ساخت باقی می‌ماند. رویکردهای متفاوتی برای چنین ساختی در زبان فارسی مطرح شده است از جمله: ۱- حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک از توسروندانی (۲۰۰۹) و شعبانی (۱۳۹۵)؛ ۲- موضوع تهی از هوانگ (۱۹۸۴)؛ ۳- حذف گروه اسمی یا گروه حرف تعریف از راسخی (۲۰۱۴). رویکرد اول بر این باور است که در چنین ساخت‌هایی آنچه در زبان فارسی حذف می‌شود گروه فعلی بزرگ است و فعل در هسته گروه فعلی کوچک باقی می‌ماند. براساس رویکرد دوم در چنین ساخت‌هایی درواقع موضوع درونی تهی است و حذف رخ نداده است. رویکرد سوم نیز بر این اساس است که در چنین ساخت‌هایی آنچه حذف می‌شود گروه اسمی یا گروه حرف تعریف است نه گروه فعلی. در بخش پنجم مقاله رویکردهای مطرح‌شده در زبان کردی سنندجی بررسی شد و نشان داده شد که آنچه در زبان کردی در چنین ساخت‌هایی حذف می‌شود، گروه فعلی کوچک است.

منابع

شعبانی، منصور (۱۳۹۵). حذف گروه فعلی با ابقای فعل کوچک در فارسی: رویکردی کمینه‌گرا. *دوماهنامه*

جستارهای زبانی، ۷ (۵)، صص ۹۷-۱۱۸.

عثمانی، تحسین (۱۳۹۴). حرکت فعل در زبان کردی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته زبان شناسی. دانشگاه تهران

عثمانی، مژگان (در دست چاپ). حرکت فعل اصلی در زبان کردی سنندجی: رویکردی کمینه‌گرا. *دوماهنامه جستارهای زبانی*.

کریمی، یادگار و حسن آزموده (۱۳۹۱). حذف گروه فعلی در زبان فارسی: مسئله ساختاری. *پژوهش‌های زبانی*، ۳ (۲)، ۷۷-۹۴.

----- (۱۳۹۴). حذف گروه فعلی در زبان فارسی: مسئله همانندی و تجویز. *پژوهش‌های زبانی*، ۲ (۲)، ۱۰۱-۱۲۰.

Aelbrecht, L. (2010). *The Syntactic Licensing of Ellipsis*. Amsterdam/New York: John Benjamins.

Chomsky, N. (1991). Some Notes on Economy of Derivation and Representation. *AnuariodelSeminario de Filologia Vasca*. Julio de Urquijo. 53-82.

----- (1993). A minimalist program for linguistic theory. In: K. Hale & S. J. Keyser (Eds.), *The View from Building 20*. Cambridge, (pp. 1-52). MA: MIT Press. (Reprinted in Chomsky (1995), 167-217).

----- (1995). *The Minimalist Program*. Cambridge. Mass: MIT Press.

Craenenbroeck, J. van. (2010). *The Syntax of Ellipsis: Evidence from Dutch Dialects*. Oxford: OUP.

Folli, R., H. Harley & S. Karimi, (2005). Determinants of Event Type in Persian Complex predicates. *Lingua*. 115 (10), 1365-1401.

Goldberg, L. (2005). *Verb-Stranding VP Ellipsis: A cross-linguistic study*. Ph.D. dissertation, McGill University, Montreal.

Hankamer, J. & I. A. Sag. (1976). Deep and Surface Anaphora. *Linguistic Inquiry*, 7 (3), 391-426.

----- (1984). Toward a Theory of Anaphoric Processing. *Linguistics and Philosophy*, 7 (3), 325-345.

Huang, J. (1984). On the distribution and reference of empty pronouns. *Linguistic Inquiry*, 15 (4), 531-574

Johnson, K. (1996). When verb phrases go missing. *Glott International* 2, 3-9.

----- (2001). What VP Ellipsis Can do, and What it can't, but not why. In: M. Baltin & C. Collins (Eds.), *The handbook of contemporary syntactic theory*, (pp. 439-479). Oxford: Blackwell.

----- (2008). How to be Quiet. In: N. Adams, A. Cooper, F. Parril & T. Wier (Eds.), *Proceedings of the 40th Annual Meeting of the Chicago Linguistic Society*, (pp. 1-20). Chicago: Chicago Linguistic Society.

Lasnik, H. (1999). On Feature Strength: Three Minimalist Approaches to Overt Movemet. *Linguistic Inquiry*, 30, 197-217.

Megerdooimian, K. (2001). Event Structure and Complex Predicates in Persian. *Canadian*

- Journal of Linguistics*, 46 (1), 97-126.
- (2012). The Status of the nominal in Persian complex predicates. *Natural Language & Linguistic Theory*, 30 (1), 179-216.
- Merchant, J. (2001). *The Syntax of Silence: Sluicing, islands and the Theory of Ellipsis*. New York: Oxford University Press.
- Rasekhi, V. (2014). *Missing Object in Persian*. Ms. Stony brook University.
- Ross, J. R. (1969). Guess who?. In: R. Binnick, A. Davidson, G. Green & J. Morgan (Eds.), *Papers from the fifth regional meeting of the Chicago Linguistic Society*, (pp. 252-286). Chicago: Chicago Linguistic Society.
- Sag, I. A. (1980). *Deletion and Logical Form*. New York: Garland Press.
- Shafiei-ILkhechy, N. (2015). Ellipsis in Persian Complex Predicates: VVPE or Something Else. *Annual Conference of the Canadian Linguistic* 1-15.
- (2016) *Persian Complex Predicates: Evidence for Verb Movement from Ellipsis and Negatipn*. Doctoral Dissertation, University of Calgary (Canada).
- Shahsavari, A. (2016). Di-transitive Construaction in Persian Based on the Minimalist Program. *International Journal of English Linguistics*, 6 (7), 8-20.
- Spencer, A., & A. R. Luis (2012). *Clitics: an introduction*. Cambridge University Press.
- Tomioka, S. (1999). A Sloppy Identity Puzzle. *Natural language Semantics* 7 (2), 217-241.
- (2001). On a Certain Scope Asymmetry in VP Ellipsis Contexts. In: C. Rohrer, A. Roßduetscher & H. kamp (Eds.), *Linguistic form and its Computation*, (pp. 183-204). Standford: CSLI.
- Toosarvandani, M. (2009). Ellipsis in Farsi Complex Predicates. *Syntax*, 12 (1), 60-92.